

Parshat Haazinoe – Shabbat Shoeva- 5787 – nr. 283

Samenvatting van de parsha

1e Aliya: Moshe begint met het beschrijven van de aanwezigheid van Hasjem in de natuur, net zo duidelijk als de regen of dauw die de velden en tuinen voedt. G-d is volkomen rechtvaardig, altijd goed, altijd meelevend en vergevingsgezind. Daarom moet alle vernietiging en negativiteit direct worden toegeschreven aan de noodlottige beslissingen en acties van Zijn kinderen.

2e Aliya: De Jood moet altijd onthouden dat hij uit alle andere naties gekozen werd, om te worden gevoed door de directe bedieningen van de Schepper. We werden geboren in een "desolate, huilende, woestenij" en beschermd totdat we in staat waren om verantwoordelijkheid te nemen voor onze unieke relatie met de Schepper van hemel en aarde.

3e Aliya: Helaas is de neiging van de mensheid om de mate van hun afhankelijkheid van Hasjem te vergeten en de illusie van zelfredzaamheid en onafhankelijkheid te creëren. "Jesjoeroen (het volk Israel) werd dus dik en rebelleerde..."

4e Aliya: We zullen dan gestraft worden met ballingschap en vervolging. Verjaagd uit ons land en verkocht als slaven, dan zal het Uitverkoren Volk ervaren, wat het betekent om onafhankelijk te zijn van Hashem's directe bescherming en welwillendheid.

5e Aliya: De andere naties zullen echter op precies dezelfde manier falen als wij. Ze zullen aannemen dat hun vermogen om het Uitverkoren Volk te onderwerpen en Israël te verwoesten, bewijs is van G-ds onmacht door hun eigen bekwaamheid en kracht. Daarom zullen ze gestraft en vernietigd worden en het Uitverkoren Volk zal opnieuw Hasjem's primaat en controle erkennen.

6e Aliya: Het lied van Moshe eindigt met het Joodse volk dat hun aanvaarding en begrip van het G-ddelijke doel en de gerechtigheid bezingt.

7e Aliya: Moshe presenteert het hele "lied" aan de natie en benadrukt opnieuw dat de voorwaarde voor het behouden van het Land het naleven van de Tora en het dienen van Hasjem is.

Samenvatting van de haftara (Hoshea 14:2-10, Joël 2:11-27, Micha 7:18-20)

Deze Shabbat staat bekend als **Shabbat Shoeva** vanwege de Haftara die begint met de woorden, "Shoeva Jisrael" - Terugkeer van Israël. Geïnspireerd door zowel Hoshea als Yoel, beschrijft de Profeet, Hasjem's verlangen om Zijn kinderen te vergeven, als ze zich maar bekeren. Het vasten van Jom Kippoer wordt genoemd, evenals de beloningen die ons te wachten staan als we G-d in ons midden verkondigen.

Enkele Psoekim uit onze de Parsha

1. "Jullie staan vandaag allemaal voor Hashem, jullie Elokim..." (29:9)

Rashi (bij vers 12) schrijft: Waarom staat het gedeelte dat begint met de woorden 'Jullie staan vandaag', tegenover de vloeken in de vorige parshe? Omdat toen Israël de achtennegentig

vloeken [in de parasja van vorige week] hoorde, behalve nog de negenenveertig vloeken in Vajikra, hun gezichten bleek werden [d.w.z. ze waren geschokt] en ze riepen uit: 'Wie kan dit in hemelsnaam weerstaan?!' Daarom begon Moshe hen te kalmeren: 'Zie, jullie staan vandaag voor Hasjem ! ' Vele malen hebben jullie de Almachtige tot toorn geprovoceerd, maar Hij heeft jullie niet vernietigd. Integendeel, jullie blijven in Zijn aanwezigheid. [Tot hier van Rashi] Rabbi Ben-Zion Yadler z"l (1871-1962; maggid/prediker van Jeruzalem) vraagt: Hebben we ooit zoiets gehoord ? Zou een vader zijn zoon berispen en, wanneer hij ziet dat zijn zoon de berisping ter harte heeft genomen, zeggen: "Maak je geen zorgen, mijn zoon! Je hebt me al zo vaak boos gemaakt, en je bent er altijd mee weggekomen"? Bovendien, vraagt Rabbi Yadler, waarom volgt Moshe onmiddellijk met nog ernstigere waarschuwingen ?

Hij legt uit : Hashem oordeelt de mens zowel individueel als collectief. Eerst weegt Hij alle mitsvot en avérot van ieder individu , en vervolgens weegt Hij alle goede daden en zonden van het Joodse volk collectief. Soms kan een mitsva die door één individu wordt verricht, de verdienste zijn die de natie als geheel beschermt. Dat kan echter alleen gebeuren wanneer het Joodse volk verenigd is. Daarom zei Moshe : "Jullie staan hier vandaag allemaal..." Het is waar, dat jullie Hashem hebben getormenteerd en dat ieder van jullie individueel straf verdient. Maar omdat jullie verenigd zijn, hoeven jullie de vloeken niet te vrezen.

Maar wees voorzichtig, vervolgde Moshe (vers 17): "Misschien is er onder u een man of vrouw, of een familie of stam, wiens hart zich vandaag afkeert van de HEER , onze G-d, om de goden van die volkeren te dienen; misschien is er onder u een wortel die welig tiert door gal en alsem." Als zo iemand bestaat, iemand die zich afscheidt van het Joodse volk en ook anderen probeert te misleiden, dan zal de verademing die voortkomt uit eenheid verloren gaan. (B'toev Jerushalayim p.185)

2. "Wanneer hij de woorden van deze vervloeking hoort, zal hij zichzelf in zijn hart zegenen en zeggen: 'Vrede zij met mij, al wandel ik zoals mijn hart het wil.' ... De HEER zal hem niet willen vergeven, want dan zal de toorn en jaloezie van de HEER tegen die man ontbranden, en de hele vervloeking die in dit Boek geschreven staat, zal op hem neerkomen, en de HEER zal zijn naam van onder de hemel uitwissen." (29:18-19)

Rabbi Betsalel Ashkenazi z"l (ca. 1520-1592; Egypte en Erets Jisrael ; auteur van het Talmoedcommentaar Shitah Mekoebetset) legt uit: Hashem schiep vele verschillende persoonlijkheidstypen zodat mensen verschillende beroepen zouden kiezen en samen de beschaving mogelijk zouden maken. Iets wat niet zou gebeuren als iedereen dezelfde persoonlijkheid had en hetzelfde beroep koos. Zo zou iemand kunnen denken dat, aangezien de wereld hem blijkbaar nodig heeft, hij naar hartenlust kan zondigen en dat er dan vrede voor hem zal zijn. Maar zo is het niet ! Waarschuwt ons vers daarom. "Hashem zal hem niet willen vergeven." De wereld zal inderdaad zonder zijn deelname verder bestaan. (Drashot U'ma'amarim L'Rabbenoe Betsalel Ashkenazi p.4)

3. "Jullie zullen terugkeren tot Hashem , jullie Elokim." (30:2)

Men zou kunnen denken dat hij verplicht is te zondigen om de mitsva van tshoeva te vervullen. Anders zou hij zijn hele leven doorbrengen zonder deze mitsva ooit uit te voeren .

Dat is niet zo, zegt Reb Chaim Chizkiya Medini z"l (auteur van de halachische encyclopedie Sdé-Chemed; overleden in 1904). Net zoals onze Wijzen zeggen dat iemand die de wetten van de tempeldienst bestudeert , geacht wordt ,de dienst te hebben verricht, zo wordt iemand die de wetten van tshoeva bestudeert, geacht die mitswa te hebben vervuld . Dus zelfs als iemand nooit zondigt heeft , kan hij toch het gebod van berouw vervullen. (Droesh B'ma'alat Midat Ha'anava ; herdrukt in Ohr Ha'chama p.338)

4. "Zie, ik heb u heden het leven en het goede, en de dood en het kwade voorgelegd." (30:15)

Rabbi Dov Ber z"l (de Maggid van Mezeritch; opvolger van de Ba'al Shem Tov z"l als leider van de chassidische beweging; overleden in 1772) vraagt: We lezen (Beréshiet 1:31): "G-d zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het is zeer goed." Als alles wat G-d gemaakt heeft "zeer goed" is, wat is dan de bron van het "slechte" dat Hij ons voorschotelt, zoals in onze vers genoemd wordt ?

De Maggid legt uit : Het vers verwijst niet naar absoluut slecht zoals wij die term gebruiken. G-d schiep verschillende niveaus van goed en, in verhouding tot een hoger niveau van goed, is een lager niveau van goed , 'slecht'.

De Maggid vervolgt bijvoorbeeld dat een bezem 'goed' is omdat hij gebruikt kan worden om het huis schoon te maken. [Maar als iemand gevraagd zou worden een voorwerp met het bijvoeglijk naamwoord 'goed' te associëren, zou hij waarschijnlijk niet 'bezem' antwoorden.] Vergeleken met het ware goede is een bezem maar een beetje goed. [Wat ons vers ons dus leert, is dat G-d ons de keuze heeft gegeven tussen een hoger niveau van 'goed' – namelijk de Tora en de mitsvot – en een lager niveau van goed – namelijk het aardse, fysieke goed. In verhouding tot het hogere goed is het aardse goed 'slecht' en, zoals ons vers ons vertelt, gelijk aan de dood.]

De Maggid concludeert: We kunnen absoluut kwaad scheppen [in tegenstelling tot iets minder goeds, dat slechts relatief slecht is, zoals hierboven vermeld]. Concreet: als iemand zondigt, scheidt hij kwaad. Als iemand bijvoorbeeld dezelfde bezem die van nature een goed instrument is, zou gebruiken om iemand anders te slaan, dan zou de bezem 'slecht' zijn. (Ohr Torah nr. 7)

5. Selichot

Reb Michel Zalman Shurkin shlita schrijft in de naam van Reb Joseph B. Soloveitchik z"l (1903-1993) : De oorsprong van het reciteren van selichot ligt in de Gemara (Rosj Hasjana 17b), die vertelt , dat Hasjem zich, na de zonde van het gouden kalf, in een talliet (om zo te zeggen: zie Rashi) wikkelde en Moshe de "seder tefillah" / "de orde van het gebed" leerde .

Hasjem zei (zoals de Gemara vertelt): "Wanneer de Joden zondigen, laat hen dit dan voor Mij doen en Ik zal hen vergeven." (Het was in deze tijd dat Hasjem, Moshe de Dertien Eigenschappen van Barmhartigheid leerde .) Op basis hiervan kunnen we de uitspraak van Reb Moshe Isserless z"l (de Rama) begrijpen, namelijk dat degene die selichot leidt , "de meest waardige in Tora-studie en goede daden moet zijn die men kan vinden."

Aangezien Hashem (om zo te zeggen) de eerste Chazan was in de geschiedenis van selichot, behoren degenen die Hem volgen, de meest waardige personen te zijn , die men kan vinden.

Waarom worden selichot 's nachts gereciteerd ? (Alle selichot waren bedoeld om vóór zonsopgang te worden gereciteerd.)

Rambam schrijft: "Het is de weg van berouw voor de berouwvolle , om voor Hashem te roepen met tranen en smeekbeden." Wanneer is het tijd om te huilen? We lezen in Échah (1:2): "Zij huilt bitter s'nachts." We lezen ook (Bamidbar 14:1): "Het volk huilde die nacht."

In veel gemeenschappen is het gebruikelijk dat degene die de selichot heeft voorgelezen, ook de andere gebeden van die dag voorleest. Sommige commentaren leggen dit als volgt uit : "Wanneer iemand aan een mitsva begint , zeggen we hem dat hij die moet afmaken." Dit impliceert dat selichot geen aparte mitsve is , maar onderdeel uitmaakt van de gebeden van die dag. Als iemand om de een of andere reden selichot reciteert, maar de gebeden van die dag niet opzegt, voldoet hij niet aan zijn verplichting om selichot te reciteren.

Asêret Jemé Tshoeva

Asêret Jemé Tshoeva en Jom Kippoer zijn de speciale momenten in het jaar die zijn aangewezen voor introspectie en reflectie. Vaak, als deze dagen aanbreken, voelen we een frustratie als we onze huidige toestand vergelijken met de jaren ervoor en denken dat we niet veel vooruitgang hebben geboekt of veel verbetering hebben bewerkstelligd sinds het voorgaande jaar. Bij nader inzien kunnen we opmerken dat we elk jaar proberen tsjoeva te doen voor dezelfde zonden en ons vaak afvragen waarom we niet meer succes hebben gehad. Wat missen we ?

Rabbi Kluger merkt in My Sole Desire op dat tsjoeva niet alleen gaat over het corrigeren van gedrag of houding, dat is slechts een uiterlijke manifestatie van het probleem. Echte tsjoeva is het probleem bij de wortel aanpakken. We kunnen dit vergelijken met iemand die medicijnen gebruikt die het symptoom van pijn aanpakken dat zijn lichaam voelt, zonder acht te slaan op de primaire oorzaak van de pijn. In een drasha over het onderwerp tsjoeva, legt de Me-iri uit dat men zijn innerlijke gedachten moet onderzoeken en de middot die hem tot zonde geleid hebben. Jeshayahoe Hanavi leert: "Jazov rasha darko, ve'ish aven machshevotav - De kwaadaardige zal zijn weg verlaten, en de zondaar zijn slechte gedachten." (Jeshayahoe 55:7) Inderdaad, de meeste van onze zonden zijn symptomen van een onderliggende jaloezie, verlangen, eer, leegte of je onwaardig voelen.

Rav Eisenberger in Mesilot Bilvavam legt uit dat het Tora-gebod om avoda-zara te ontwortelen ook een model biedt voor het benaderen van tsjoeva. Wanneer iemand de meest voorkomende zonden in zijn leven analyseert, zal hij herhalende gedragspatronen en gewoontelussen vinden en dus stelt introspectie een persoon in staat om de triggers te identificeren die verantwoordelijk zijn voor zijn acties en reacties. Het kan bijvoorbeeld opvallen dat hij voortdurend de inspanningen van anderen naar beneden haalt en kritisch is over hun beslissingen en keuzes. Bij nader inzien kan hij een kwetsbaar gevoel van eigenwaarde ontdekken, en dit is zijn manier om zijn gevoel van waarde en belangrijkheid te vergroten. In plaats van zelfkritiek te leveren en onszelf naar beneden te halen, kunnen we manieren vinden om onze beperkingen met humor en eerlijkheid aan te pakken, en onze sterke punten met positiviteit en doelgerichtheid te kanaliseren.

Het ontwortelen van de 'zarah', de delen van ons die vreemd zijn en losgekoppeld van onze authentieke kern, zal een domino-achtig effect genereren op al ons gedrag en onze houdingen, waardoor tsjoeva wordt beïnvloed die echt en blijvend is.

Dit idee wordt weerspiegeld in de haftara die we lezen op Shabbat Shoeva. "Shoeva Jisrael ad Hashem Elokecha ki kashalta be'avonecha - Keer terug, o Israël, naar Hasjem, want jullie zijn gestruikeld in jullie ongerechtigheid." (Hosea 14:2) Rashi, altijd gevoelig voor de nuances van de tekst, snijdt een voor de hand liggende vraag aan. Een 'avon' is een zonde die men opzettelijk begaat, struikelen houdt in dat men over iets valt wat men niet heeft opgemerkt. Hoe kunnen deze twee tegelijkertijd bestaan? Rashi antwoordt: "Er zijn obstakels naar je toe gekomen vanwege je ongerechtigheid."

Een mens begint met een bewuste zonde, die onbewust uitmondt in nog veel meer zonden. De sleutel ligt in het vinden en aanpakken van de fundamentele uitdaging die zal resulteren in een brede verandering.

Deze tien dagen tussen Rosj Hasjana en Jom Kippoer is de tijd om de wortel van onze obstakels te ontdekken en de barrières voor groei aan te wijzen. Een kleine verantwoording die met dat doel wordt aangehouden, zal ons ertoe brengen ons te verbinden met ons meest authentieke zelf, de zuivere G-ddelijke Wil diep in ieder van ons. (R. S. SMILES)

Hoe geweldig kunnen we zijn

Gilad groeide op in een warm Tora-huis in Bné Brak, maar dreef af van de naleving toen hij ouder werd. Hij liet de vertrouwdheid van rituelen en mitsvot achter, liet zijn familie achter en trok in, bij een niet-oplettend familielid . Gilad bleef afstand nemen van de traditie, zijn leven raakte verder verwijderd van zijn opvoeding, totdat hij zich verloofde met een niet-Joodse vrouw .

Zelfs het niet-oplettende familielid was geschokt . Hoewel hij Gilad niet van de verloving kon weerhouden, overtuigde hij hem wel om op een Shabbos naar huis te gaan om open en eerlijk met zijn ouders te praten . Gilad stemde toe, op voorwaarde dat het bezoek op zijn voorwaarden zou zijn ; hij rookte bijvoorbeeld op Shabbos , openlijk , in het bijzijn van zijn familie . Hij wilde dat ze hem zagen voor wie 'hij werkelijk was'. Met een gebroken hart stemden zijn ouders in met de ontmoeting , omdat ze vooral wilden dat hun zoon zou weten : 'Je bent altijd van ons, en dit is altijd je thuis; je bent altijd welkom . '

Elke Shabbos-middag ging 'Gilad's vader naar een sjoer die werd gegeven door Reb Aharon Leib Shteinman. Op de Shabbos van Gilad's bezoek, toen zijn vader de deur uitging, nodigde hij Gilad terloops en zonder enige verwachting uit , om zich bij hem te voegen . Hij was geschokt toen zijn zoon toestemde, een keppel opzette en samen met hem de deur uitging . Na de sjoer naderden ze beiden de Rosj Jesjiva . Met pijn in zijn stem vertrouwde de vader hem toe : "Mijn zoon is geen Shomer Shabbos ; hij is vanaf zijn jeugd verre van Jidishkeit . " Rav Shteinman wendde zich tot Gilad. "Hoe lang heb je de Sjabbes niet gehouden?" 'Twee jaar,' antwoordde Gilad botweg.

"En heb je in die tijd ooit een hirhoer-tshoeva gehad, een voorbijgaande gedachte aan terugkeer naar Jidishkeit?" "Ja," zei Gilad na een pauze. "Misschien iets van vier keer." "Vier keer? En hoe lang duurde elke gedachte aan verandering ?" "Ongeveer tien minuten."

Het gezicht van Reb Aharon Leib lichtte op en riep opgewonden uit: "Dus gedurende veertig minuten in de afgelopen twee jaar had je de status van מקום שבעלי תשובה עומדים - אין צדיקים . Op een plaats waar degenen die berouw hebben staan, kunnen volkomen rechtvaardige mensen niet standhouden ! '(Berachot 34b). Je wordt gerekend tot de baalé-tshoeva, een plek, die zo hoog is dat zelfs perfecte tsaddikim daar niet kunnen staan. Daarvoor ben ik jaloers op je !

De woorden troffen diep. Gilad verliet de sjoer, maar de zegen van Rav Shteinman verliet hem niet. Na veel introspectie en innerlijke strijd verbrak hij zijn verloving en begon hij zijn leven te veranderen.

Later, toen hem werd gevraagd wat hem bewoog om de uitnodiging van zijn vader voor Shabbos aan te nemen, deelde Gilad een herinnering. In de vierde klas was zijn klas in cheder nog een stap verder gegaan, om een test af te leggen bij Reb Aharon Leib. Op verzoek van de rebbi stelde de Rosj Jesjiva zeer eenvoudige vragen. Toen Gilad aan de beurt was, kon hij niet antwoorden. Reb Aharon Leib stelde een gemakkelijkere vraag. Nogmaals, Gilad wist het niet. Een derde, nog eenvoudiger - nog steeds kwam er geen reactie.

Toen het verder weg was, stond elke jongen in de rij om een snoepje van de Rosh Jeshiva te ontvangen. Toen Gilad naderde, pauzeerde Rav Shteinman. Met zijn typische warmte vertelde hij de jonge jongen :

"In het Jiddisjeit belonen we inspanning, geen resultaten. De andere jongens deden hun best om één vraag te beantwoorden, dus gaf ik ze elk een snoepje. Je hebt hard gewerkt aan drie vragen - dus je verdient drie snoepjes." Met een glimlach overhandigde Rav Shteinman hem drie traktaties.

"De vriendelijkheid, gevoeligheid en aanmoediging van de Rosh Jeshiva die dag heeft me nooit verlaten. Daarom stemde ik ermee in om hem weer te ontmoeten. En op mijn dieptepunt liet hij me zien dat Hasjem elke kleine stap koestert die ik op dat moment aankan. Toen wist ik dat ik terug kon komen."

ועיקר התשובה הוא בהרהור הלב בלבד, שהרי נקרא בכך צדיק גמור אפילו היה מקודם רשע גמור

"Het belangrijkste aspect van tsjoeva is de gedachte in het hart. Hierdoor wordt een persoon nu een complete tsaddik genoemd, zelfs als hij voorheen een complete rasha was." (Reb Tsadok haKohen van Lublin, Takanat haShavim)

We weten nooit wanneer we een transformerende gedachte, interactie of verlangen naar goedheid zullen ervaren: "Door Hirhoéré-tshoeva horen we Hasjem ons roepen : Uit de Tora, uit de gevoelens in iemands hart, en uit de hele wereld en alles wat het bevat. חשק הטוב, het verlangen naar goedheid groeit gestaag in hem, en zijn vlees dat hem in de eerste plaats tot zonde bracht, wordt verfijnder, totdat אור התשובה, het licht van tsjoeva doordringt." (Rav Koek, Orot haTshoeva, 22)

Hirhoéré-tshoeva kan in oneindig veel modaliteiten aankomen. Hopelijk komen ze in de vorm van zoete en prachtige momenten: wanneer we een goede vriend ontmoeten en een glimp opvangen van ons hoogste zelf, wanneer we naar onze kinderen kijken en ons herinneren hoe geweldig we kunnen zijn, wanneer we een bepaald verhaal of nigoen horen en erkennen hoe diep we ernaar verlangen om dicht bij Hasjem te zijn ,

Wanneer we door iemand worden geïnspireerd en we ernaar verlangen om een verschil te maken in de wereld en op een hoger niveau te leven. De emotionele hoogten van onze verjaardag of jubileum, de geest van een Jom Tov, een opbeurende shi'oer of inspirerende ontmoeting met een tsaddik kunnen een cascade van vreugde en inzicht in ons leven teweegbrengen - dit alles kan een pure hirhoer van tshoeva voortbrengen.

De waarheid is dat ik niet van 'religieuze' versus 'baal-tshoeva'-verhalen hou , die een voorspelbaar 'happy end' hebben, perfect verpakt met een strikje aan het einde . Een authentiek leven wordt "badêrech" geleefd, als een continu proces, een reis door de ups en downs en eb en vloed van Avodat Hashem - ongeacht de 'bottom line outcome'.

Jom Kippoer biedt ons een hernieuwde kans om te beseffen hoe betekenisvol onze inspanningen en intenties zijn voor Hasjem . Mogen we gezegend zijn om onze heilige gedachten en intenties te omarmen wanneer ze komen, en te genieten van de zoetheid van deze geweldige dagen ! (R. Juda Mischel)

Shabat Shalom en G'mar Chatima Tova

Voor suggesties en commentaar : mobi166@hotmail.com

Gelieve dit blaadje (deze link) ook door te sturen aan vrienden en kennissen.

En je bronnen zullen zich naar het buitenland verspreiden (Misjlé 5-16)

לע"נ ר' יששכר דב בן ר' מנחם מנס ולע"נ מרת פרומה בת ר' צבי אריה

Dit blaadje, met de naam "Mijn Jodendom" kan men downloaden op de site : <https://ladaat.co/gilyonot/>